

**70. YILINDA BM VE
KÜRESEL YÖNETİŞİM**

**İSTANBUL
GÜVENLİK
KONFERANSI**

İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

İSTANBUL DEKLARASYONU (TASLAK)

İstanbul Güvenlik Konferansı "70. Yılında BM ve Küresel Yönetişim" temasıyla 04-05 Aralık 2015 tarihleri arasında İstanbul'da Titanic Business Bayrampaşa otelinde yapıcı ve samimi bir ortam içinde gerçekleştirilmiştir. TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) Millî Savunma ve Güvenlik Enstitüsü ile Marmara Üniversitesi tarafından SASAD ve Polis Akademisi stratejik partnerliğinde düzenlenen **İstanbul Güvenlik Konferansı 2015** toplantılarına, küresel ölçekte; savunma ve güvenlik aktörleri, yurt içi ve yurt dışından akademisyenler, politika yapıcılar, sektör temsilcileri, uzmanlar ve düşünce kuruluşları mensuplarının yoğun katılımı sağlanmıştır. Türkiye'den Genelkurmay Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başta olmak üzere ilgili sivil ve resmî otoriteler güçlü heyetlerle temsil edilmiştir.

Bu çerçevede, Konferans'ın ilk ana teması olarak Birleşmiş Milletlerin yapısı, işleyişi, BM reform çabaları ve kriz yönetimi gibi konular; ikinci teması olarak da uluslararası sistemin ve küresel yönetişimin değişimi, yükselen ve orta ölçekli devletlerin stratejileri ve tercihleri analiz edilmiştir. Bu iki ana temaya ilave olarak Münih, Berlin, Cenevre gibi şehirlerde düzenlenen benzer "marka konferansların" kazanımlarını geliştirmeyi ve Türkiye merkezli rekabetçi yeni perspektifler sağlamayı referans alan **İstanbul Güvenlik Konferansı 2015** bünyesinde; "Beklenti Yönetimi ve Güvenlik" temalı **Devlet Doğasının Değişimi Çalıştayı**, "Küresel Güvenlik ve Refah için Güç ve Adalet İnşası" temalı **G-20 Türkiye 2015 Çalıştayı**, "Atmosferik Manipülasyon; İmkânlar ve Tehditler" temalı **İklim Modifikasyonu Teknolojisi Çalıştayı**, "Türkiye Nükleer Güç Programı 2030" temalı **Enerji Güvenliği Çalıştayı**, "Çok Boyutlu Güvenlik İnşası" temalı **Türk - Arap İlişkileri Çalıştayı** ve "Arap Barış Girişimi ve Kalıcı Barış için Perspektifler" temalı **Uluslararası Kudüs Çalıştayı** ve "Yükselen ve Orta Ölçekli Güçlerin Yeni Uluslararası Düzendeki Yeri ve Politikaları" temalı Marmara Üniversitesi Çalıştayı da gerçekleştirilmiştir.

Konferans sonucunda aşağıdaki tespitler ve öneriler yapılmış, ilgili tüm otoritelerin ve kamuoyunun dikkatine sunulması kararlaştırılmıştır.

1 - Güvenlik konusundaki en büyük temel tehditlerden birinin; "üretim, tüketim ve büyüme" formülü olduğuna işaret edilerek dünyanın, diğer organlarını yiyerek vücudunu ayakta tutmaya çalışan bir insan gibi olduğu, eğer bu durum değişmezse ne dünyanın bu hıza yetişmesinin, ne de insanlığın bu sisteme intibak etmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

2 - Mikro-milliyetçilik, entegrasyon ve öngörülemezlik rekabet parametreleriyle şekillenen yeni dünya sistemine karşı; orta sınıfın tasfiyesi, iklim değişiklikleri, değerler sorunu, 4. boyuta dönüşen hayat alanı ve dünyadaki "üretim, tüketim ve büyüme" formülünün küresel meydan okumalar olduğu belirtilmiştir.

3 - Devletlerin görünmeyen bağıklık sisteminin çok güçlü tutulması gerektiği, küresel meydan okumalara karşı, devletin nasıl yapılanması gerektiğinin hayati önem taşıdığı vurgulanmıştır.

70. YILINDA BM VE KÜRESEL YÖNETİŞİM

İSTANBUL
GÜVENLİK
KONFERANSI

4 - Reçetenin; “devlet doğasının değişimine uyum”, “beklenti yönetiminin başarılması”, “yumuşak güç inşası, enerji, su ve gıda güvenliğinin merkeze alınması”, “siyasi, ekonomik ve sektörel hedefler arasında makro uyum”, “din, dil, tarih ve coğrafya avantajlarının nitelikli insan kaynağı ve güçlü ekonomi ile desteklenmesi” ve “güvenliğin stratejik iletişim konsepti ile yeniden yorumlanması gerektiği” olduğu ifade edilmiştir.

5 - Askerî güvenlik yanında enerji, su ve gıda güvenliği gibi pek çok güvenlik alt başlığı giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu tür yeni güvenlik alanlarının sadece halkların hayati ihtiyaçlarının karşılanması bakımından değil, devlet otoritesinin sürdürülebilirliği ve küresel yönetim açısından da önemi dile getirilmiştir.

6 - Küresel düzeyde yoksul ile zengin toplumsal kesimler ve ülkeler arasındaki makasın endişe verici şekilde açıldığı, orta sınıfların erimesinin devletlerin ekonomik faaliyetlerini olumsuz etkilediği belirtilmiştir.

7 - Kalkınma olmadan barış, barış olmadan kalkınma olamayacağı, bununla birlikte insan haklarına saygı duyulmadığında ise ne barıştan, ne de kalkınmadan söz edilemeyeceği vurgulanmıştır.

8 - İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin hızla arttığı, çölleşme ve doğal felaketlerin önemli bölümünün insanların doğaya kötü davranmaları sonucunda ortaya çıktığı, doğal kaynakların kötü yönetilmesinin özellikle yoksul ülkelerde çatışmalara neden olduğu, bu noktada insanlığın en önemli düşmanının insan olduğu gerçeğini kabul etmemiz gerektiği belirtilmiştir.

9 - Günümüzde ekonomik sorunlar kadar terör, çevre sorunları, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı gibi sorunlarda devletlerin tek başlarına ya da bir grup ülke olarak başarılı olmalarının imkansızlığı dile getirilmiştir.

10 - Enformasyon teknolojilerinin, internetin ve sosyal medyanın gelişmesinin sadece iç siyasi durum açısından değil, aynı zamanda uluslararası ilişkiler açısından da önemli hâle geldiği, bu araçların sadece düşman kuvvetlerin tesislerine ve mühimmatına zarar verme amacıyla değil, psikolojik harekât ve propaganda aracı olarak da kullanılmaya başladığı, sosyal medyanın stratejik amaçlarla etkin kullanımının devletlerarası anlaşmazlık, uyuşmazlık ve çatışmalarda etkili birer silaha dönüşmüş bulunduğu vurgulanmıştır.

11 - Terör ve dinî yaklaşım arasındaki ilişkiye yapılan vurguda aşırı gidilmesinin terör ile yoksulluk, toplumsal aşağılanma, siyasi yalnızlaşma, demokrasi eksikliği, hatalı kimlik politikaları gibi unsurlar arasındaki ilişkinin göz ardı edilmesine neden olduğuna dikkat çekilmiştir.

12 - Tüketim kültüründe yaşanan değişimle birlikte tüm dünyada etik değerlerin ciddi bir erozyona uğradığına, Çin gibi yükselen güçlerin dünyaya ekonomik etkinlikleri ile orantılı şekilde etik değer sunamadıklarına, “üretim” - “tüketim” - “ekonomik büyüme” gibi parametreler arasında ciddi bir

70. YILINDA BM VE KÜRESEL YÖNETİŞİM

İSTANBUL
GÜVENLİK
KONFERANSI

dengesizlikler oluştuğuna, mevcut büyüme ve tüketim koşulları açısından bakıldığında, dünyanın kendini bu kadar hızlı yenileyemeyeceğine işaret edilmiştir.

13 - Teknolojik gelişmelerin “4. Sanayi Devrimi”nin başladığını gösterdiği, Türkiye ölçeğindeki ülkelerin bu devrimi yakalayamamaları hâlinde sanayi sektörünün erimeye mahkum olduğu, dolayısıyla bu grupta yer alan ülkelerin modernleşme yarışında pariteyi bir kez daha kaybetme riski ile karşı karşıya olduğu, bu geriye düşüşün güvenlik ve savunma sanayiini de olumsuz etkileyeceği vurgulanmıştır.

14 - Dünyada ülkelerin büyük çoğunluğunun yumuşak gücün harekete geçirilmesi ve kullanılması ile ilgili bilgi, bilinç ya da insan kaynağına sahip olmadığına, bazı ülkelerin yumuşak güç unsurlarını çok fazla ön plana çıkarmalarının bu ülkeleri uluslararası toplumda yalnızlaştırdığına, ayrıca, yumuşak gücün sert güç ile yeterince desteklenmemesi hâlinde inandırıcılığını yitirdiğine dikkat çekilmiştir.

15 - BM'nin uluslararası yardım faaliyetlerinde kullanmak üzere kullanacağı yeterli kaynaklara sahip olmadığına, BM yardım sisteminin yukarıdan aşağıya ve ataerkil kalıplarla yürütülüyor olmasının yardım faaliyetlerinin amacına erişmesini engellediğine, insani yardım faaliyetlerinin sadece emareler üzerine odaklanmasının kıt kaynaklarının tümüyle etkisiz hâle gelmesine neden olduğuna, BM'nin bu hâliyle insani yardım faaliyetlerinin geleceğinde yeri olması düşünülmemeyeceğine işaret edilmiştir.

16 - BM'nin kriz yönetimi ve uluslararası barışın sağlanması gibi konularda mevcut krizlere müdahalesinin çoğu zaman yetersiz kalışının, BM'nin meşruiyetini de zayıflattığı tespit edilmiştir. BM'nin özellikle uluslararası güvenlik, terörizm, etnik çatışmalar, nükleer silahlanma, yabancı savaşçılar gibi konularda daha etkin bir karar alma ve işleyiş mekanizmasına sahip olması gerektiğinin altı çizilmiştir.

17 - Uluslararası yasadışı göç olgusu tüm ülkeleri ilgilendiren küresel bir sorun hâlini almıştır. BM ve ilgili tüm aktörler söz konusu göçün yönetiminde ve göçmenlerin yaşam hakkının korunmasında sorumluluklarını yerine getirmeli ve buna uygun kurumsal dönüşümlerini sağlamalıdır.

18 - BM'nin formal diplomasisinin sebep olduğu tikanlıkları aşmak için G-20 gibi enformal platformların yükselen güçler tarafından daha işlevsel olarak kullanılabileceğinden ve bu güçlerin uluslararası sistemde manevra alanını genişletebileceğinden bahsedilmiştir.

19 - Yerel sorunlara ve iç çatışmalara müdahale konusunda sadece doğrudan ilgili devletlerin ve çatışan tarafların değil, uluslararası toplumun ve uluslararası örgütlerin de büyük hatalar yaptığı, bu durumun çözüm ihtimalini düşürdüğü ve çatışmaları müzminleştirdiği, bu noktada en önemli hatanın yerel halkın ihtiyaçlarının ve duyarlılıklarının göz ardı edilmesi olduğu vurgulanmıştır.

20 - Başarısız devletin, hem istikrarsızlık ve çatışma nedeni hem de küresel barış için ciddi bir tehdit olduğuna, başarısız devleti önlemenin barış için vazgeçilmez ön koşul olduğuna, öngörülü ve vizyon sahibi politikalarla devletin halkın hizmetinde ve sağlam tutulmasının esas olduğuna dikkat çekilmiştir.

70. YILINDA BM VE KÜRESEL YÖNETİŞİM

İSTANBUL
GÜVENLİK
KONFERANSI

- 21** - Yumuşak gücün harekete geçirilmesinin değerlerin korunması noktasında da hayati önem taşıdığı, bu amaçla kapasite inşası için uygun stratejilerin ve politikaların geliştirilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.
- 22** - Yumuşak güç unsurları kullanılırken jeopolitik ve bölgesel güç dengelerinin iyi gözetilmesi gerektiği, dost ya da rakip konumda bulunan ülkeleri yabancılaştırmaktan kaçınılması gerektiği vurgulanmıştır.
- 23** - İnsani yardım faaliyetlerinin koordinasyonu için bir zirve toplantısı düzenlenmesi gerektiği ve bu konuda Türkiye’de bir insani yardım zirvesinin düzenlenebileceği dile getirilmiştir.
- 24** - Türkiye ve Endonezya gibi ülkelerin küresel yönetim adına az gelişmiş ülkelerin taleplerinin G-20 gibi platformlara taşınması adına önemli roller üstlenebilecekleri belirtilmiştir.
- 25** - Askerî ve icraî kapasitesi çok sınırlı olan BM’nin uluslararası sistemde vazgeçilmez bir kurum olarak görülmesi gerektiği, ama bu amacın gerçekleştirilmesinin BM’nin sınırlı kapasitesinin güçlendirilmesine bağlı olduğu vurgulanmıştır.
- 26** - BM Güvenlik Konseyi Reform Çalışmaları kapsamındaki mevcut reform paketleri ve hangi ülkelerin hangi reform çalışmalarını desteklediği ele alınmış ve buna göre Türkiye’nin hangi reform çalışmasını desteklediği de gündeme getirilmiştir. İlkesel olarak Güvenlik Konseyi daimî üyelerinin veya veto hakkına sahip üyelerin sayısının artması yerine, daha geniş bir temsile dayanan, demokratik, etkin ve hesap verebilir bir Güvenlik Konseyi oluşturulması önerilmiştir. Bu nitelikte bir Güvenlik Konseyi yapılanmasının, münhasıran daimî olmayan üyelik kategorisinde yapılacak artışlarla gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.
- 27** - Uluslararası toplumun etik, adalet ve kozmopolitanizmin etrafında yeniden tanımlanması gereğinin altı çizilmiştir.
- 28** - İkinci İstanbul Güvenlik Konferansı’nın 26 - 28 Ekim 2016 tarihinde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

5 Aralık 2015, İstanbul

Stratejik Partnerler

Medya Partnerleri

Gümüş Sponsor

Bronz Sponsor

